

Ministrantski kriz 2013

FRIDERIK I. BARAGA
ZAKRAMENT SVETEGA REDA

MINISTRANTSKI KVIZ 2013 (Friderik I. Baraga, Zakrament svetega reda)
Izšlo kot priloga Revije Ministrant

GRADIVO ZBRALI IN PRIPRAVILI

Ferlež Jure, Golčnik Andrej, Jamnik Boštjan

OBLIKOVANJE

Salve d.o.o. Ljubljana (P. Belak)

IZDAL IN RAZMNOŽIL

Salve d.o.o. Ljubljana, marec 2013

Dragi ministranti, dragi strežniki!

Pred vami je letošnji ministrantski kviz. Dotika se življenja našega znanega misijonarja Friderika Ireneja Barage, ki je samo še eno stopnico oddaljen od časti oltarja. Ob njem se želimo tudi mi opogumiti za življenje z Bogom in za Boga. Ob njem želimo začutiti, kako en majhen zgled svetosti prekvasi še tak duhovni kamnolom.

Drugi del je namenjen poglobitvi znanja o zakramentu svetega reda. Vsak od vas sodeluje z župnikom in njegovim posvečenjem, verjetno se je že marsikdo vprašal, kaj dela njegove roke tako posebne, da on lahko daruje sveto mašo, vi pa ne. Povabim vas, da se skupaj odpravimo v avanturo, ki se imenuje svetost in življenje z Jezusom.

Jure Ferlež

Friderik I. Baraga

1. Kdo je bil Friderik Irenej Baraga?

Bil je slovenski misijonar, prvi škof v Marquetteu v Ameriki in slovničar indijanskih jezikov.

2. Kdaj in kje se je Friderik Baraga rodil?

Rodil se je 29. junija 1797 v Mali vasi v župniji Dobrnič.

3. Kako je preživel svoje otroštvo?

Njegovi starši Janez Nepomuk Baraga in Marija Katarina sta bila med bolj premožnimi ljudmi v vasi in sta svojih pet otrok lahko šolala. Po njuni smrti pa je Friderik živel pri dr. Juriju Dolinarju, profesorju prava, v ljubljanskem semenišču.

4. Iz česa je Friderik Baraga diplomiral leta 1821?

Leta 1821 je diplomiral iz prava, ki ga je študiral na Dunaju.

5. Kdaj in kje je bil posvečen v duhovnika?

V duhovnika je bil posvečen 21. septembra 1823 v Ljubljani.

6. Kje je deloval kot kaplan?

Najprej je bil kaplan v župniji Kranj Šmartin in nato v Metliki.

7. Kam je odšel po končanem kaplanovanju?

29. oktobra 1830 je zapustil domačo deželo in odpotoval v Združene države Amerike, kjer je kot misijonar med Indijanci preživel celo svoje življenje.

8. Kje je bila njegova prva postojanka v Ameriki?

Najprej je bil nameščen za eno leto v Cincinnatiu, Ohio, (Ohajo) kjer je pomagal pri pastoralni nemških priseljencev.

9. Kam ga je vodila pot iz Cincinnatia?

Meseca maja je odšel na prvi indijanski misijon v kraju Harbor Spring, Michigan (Mišigen).

10. S čim se je ukvarjal v Harbor Springu?

Tam se je posvečal predvsem delu z Indijanci plamena Ottawa. Poleg verskega znanja jim je posredoval tudi znanja o poljedelstvu in vrtnarjenju. V dveh letih je krstil 547 odraslih in otrok. Dokončal in izdal pa je tudi prvo knjigo napisano v ottawa jeziku.

11. Kaj je storil najprej, ko je prišel v Grand River, Michigan?

Najprej je zgradil cerkev, ki je bila hkrati šola in prostor za njegovo bivanje.

- 12. Kam je prispel 27. julija 1835?**

Takrat je prispel na misijon v Le Pointu, Wisconsin, kjer je deloval osem let.
- 13. Kakšen uspeh je imel na tem misijonu?**

V času njegovega delovanja v Le Pointu je krstil 981 Indijancev in belcev.
- 14. Kam se odpravi po osmih letih dela v Le Pointu?**

Leta 1843 je Baraga ustanovil nov misijon L'Anse v Michiganu, kjer je deloval 10 let. Tu je bil dolgo časa edini katoliški duhovnik v celem gornjem Michiganu.
- 15. Kakšen naziv so mu ljudje nadeli na misijonu L'Anse?**

Ljudje so ga imenovali »duhovnik s krplji«, saj je na krpljih za sneg vsako leto prepotoval na stotine kilometrov.
- 16. S čim vse se je Baraga ukvarjal na misijonu L'Anse?**

Njegova glavna skrb so bili domačini in pa tudi veliko število evropskih priseljencev, ki so se naseljevali na območju rudnikov železa in bakra. Velika skrb so bila tudi pogajanja z oblastjo, ki je zaradi razvoja rudnikov hotela preseliti domačine.
- 17. Kaj se je zgodilo leta 1853?**

Tega leta so območje zgornjega Michigana odcepili od škofije v Detroitu in je postalo Apostolski vikariat.
- 18. Kaj je ta sprememba pomenila za Baraga?**

Z nastankom Apostolskega vikariata je Baraga postal prvi škof za celoten gornji Michigan.
- 19. Kaj je škof naprej storil?**

Najprej je napisal dve pastirski pismi; prvo v jeziku Indijancev iz rodu Očipve in drugo v angleščini.
- 20. Kaj se je dogajalo s škofijskim sedežem v času Baragovega škofovanja?**

Škof Baraga je leta 1865 prenesel sedež škofije iz vasi Salut Ste. Marie v bolj obljudeno in kulturno bolj razvito mesto Marquette.
- 21. Rečeno je bilo, da je škof Baraga napisal pastirsko pismo v jeziku domačinov Indijancev. Ali se je škof Baraga ukvarjal tudi s pisanjem?**

Škof Baraga je prvi avtor, ki je napisal knjigo v očipvejščini. Kljub številnim zadolžitvam se je ukvarjal tudi s pisanjem. Pripravil in napisal je prvo slovnico, slovar in prvi molitvenik v očipvejščini (jezik

rodu Očipve). Zaradi tega dejstva zaseda mesto najpomembnejšega avtorja ameriško-indijanske literature.

22. Poznamo, kakšno njegovo pisano delo tudi v slovenščini?

V slovenščini je najbolj znan molitvenik »Dušna paša«, ki je bil kar desetkrat ponatisnjen in bil prodan v 84.000 izvodih.

23. Kdaj in kje je umrl?

Umrl je 19. januarja 1868, star 70 let v Marquettu, kjer je deloval.

24. Kako se ga danes spominjajo v Ameriki?

V zvezni državi Michigan po škofu Baragu nosi ime več vasi, mest, ulic, okrožje in celo nacionalni park.

25. Kdaj se je začel postopek za beatifikacijo?

Osmi Baragov naslednik je leta 1952 začel škofijski postopek za beatifikacijo. Leta 1973 pa se je ta postopek začel v Rimu.

26. Kako daleč je danes postopek za njegovo razglasitev za svetnika?

Papež Benedikt XVI. ga je leta 2012 razglasil za častitljivega božjega služabnika. Sedaj se preučuje čudež, ki je potreben za njegovo razglasitev in se je zgodil na njegovo priprošnjo.

27. Kje so pokopani njegovi posmrtni ostanki?

Njegovi posmrtni ostanki so pokopani v kripti katedrale sv. Petra v Marquettu.

Zakrament svetega reda

1. Katere tri stopnje vključuje zakrament svetega reda?

Zakrament svetega reda vključuje diakonsko, mašniško in škofovsko posvečenje.

2. Kdo podeljuje zakrament svetega reda?

Zakrament svetega reda podeljuje škof.

3. Kako se podeljuje zakrament svetega reda?

Zakrament svetega reda se podeljuje s polaganjem rok.

4. Ali lahko prejmejo zakrament svetega reda tudi ženske?

Zakrament svetega reda lahko po izročilu prejmejo samo moški.

5. Kdo deluje po tistemu, ki je posvečen?

Po posvečenih deluje sam Jezus Kristus.

- 6. Kaj pomeni škofovsko posvečenje?**
Škofovsko posvečenje pomeni, da je kandidat prejel polnost zakramenta svetega reda.
- 7. Kaj je zaupano vsakemu škofu?**
Škof izvršuje učiteljsko, posvečevalno in preroško službo na ozemlju njegove škofije in skrbi za duhovni blagor ljudi.
- 8. Katera so zunanja znamenja škofovske službe?**
Zunanja znamenja škofovske službe so: prstan, naprsni križ, mitra (škofovsko pokrivalo) in pastoral (škofovska palica).
- 9. Koliko škofov je potrebno za škofovsko posvečenje?**
Najmanj trije škofje so potrebni za posvečenje novo-izbranega škofa.
- 10. Zakaj imajo nekateri škofje naziv nadškof in metropolit?**
Večina škofij se združuje v metropolije, ki jo vodi škof večjega ali glavnega oz. zgodovinsko pomembnega mesta. Ta škof nosi naslov nadškof in metropolit«.
- 11. Nasledniki koga so apostoli in kdo jo naslednik apostola Petra?**
Nasledniki apostolov so škofje, naslednik apostola Petra pa je rimski škof – papež.
- 12. Ali ima papež še kakšno dodatno posvečenje?**
Ne. Vsak papež je rimski škof in zato, kot vsi škofje, prejemnik škofovskega posvečenja.
- 13. Kdo so v Cerkvi kardinali?**
Kardinali so škofje, ki jih na to mesto imenuje papež in mu pomagajo voditi Cerkev. Prav tako pa volijo novega papeža.
- 14. Kdo je pomožni škof?**
Nekatere škofije so precej velike, zato papež škofu pomaga tako, da imenuje pomožnega škofa in ga s tem malce razbremeni.
- 15. Kdo je s posvečenjem postavljen v vlogo škofovega pomočnika?**
V vlogo škofovega pomočnika je s posvečenjem postavljen vsak duhovnik.
- 16. Kako se grško imenuje duhovnik?**
Grško se duhovnik imenuje prezbiter (od tod prezbiterij – del cerkve).
- 17. Kdaj so bili posvečeni prvi duhovniki?**
Prvi duhovniki so bili apostoli, ki so bili posvečeni med zadnjo večerjo.

- 18. Kaj duhovniki pridobijo s posvečenjem?**
Duhovniki po posvečenju od škofa prejmejo dostojanstvo mašništva, da skrbijo za pripravo in podeljevanje zakramentov ter blagoslavljanje ljudi.
- 19. S čim škof novoposvečenemu duhovniku mazili dlani?**
Novoposvečeni duhovnik ima maziljene dlani s sveto krizmo, ker bo po njem deloval Jezus sam.
- 20. Katera dva dela mašniškega posvečenja nakazujeta vez med škofom in duhovnikom?**
Vez med škofom in duhovnikom nakazujeta: polaganje škofovih rok na duhovnika in poljub miru.
- 21. Kako se imenuje osnovna enota škofije?**
Osnovna enota škofije se imenuje župnija.
- 22. Kako se imenuje duhovnik, ki vodi župnijo in kako duhovnik, ki je njegov pomočnik?**
Župnijo vodi župnik, župnikov pomočnik pa je kaplan.
- 23. Kdo je dekan?**
Župnije se združujejo v dekanijo, ki jo vodi eden od župnikov – dekan.
- 24. Za kaj so posvečeni diakoni?**
Diakoni so posvečeni za strežništvo.
- 25. Zakaj so apostoli uvedli diakone?**
Apostoli niso bili sposobni skrbeti za vse v Cerkvi, zato so postavili sedem diakonov, ki so skrbeli za grške vdove.
- 26. Kaj pomeni grška beseda »diakon«?**
Grška beseda diakon pomeni strežnik.
- 27. Katere obrede lahko vodijo diakoni?**
Diakoni lahko krščujejo in pokopavajo, ter lahko vodijo obred sv. zakona.
- 28. Kaj diakoni obljubijo pri svojem posvečenju?**
Diakoni med drugim obljubijo pokorščino škofu, neporočenost (celibat) in molitev Molitvenega bogoslužja (brevir).
- 29. Zakaj nekateri diakoni obljubijo neporočenost – celibat?**
Celibat obljubijo, ker želijo Bogu dati tisto, kar je najdragocenejše.
- 30. Kateri dve vrsti diakonov poznamo?**
Poznamo diakone, ki se pripravljajo na duhovništvo, in stalne diakone, ki bodo vse življenje ostali diakoni.

31. Ali so stalni diakoni lahko poročeni?

Stalni diakoni so lahko poročeni, če je poroka pred posvečenjem.

32. Kako se imenuje oblačilo, ki ga med sveto mašo uporabljajo diakoni?

Diakonsko oblačilo se imenuje dalmatika.

MOLITEV NA SREČANJU MINISTRANTOV

Znamenje križa

Pesem: *Zdaj sem tu moj Bog (Ti najsvetlejša si luč v temi)*

Sveto pismo: Evangelij po Luku (Lk 8,40-56)

Ko se je Jezus vrnil, ga je sprejela množica, kajti vsi so ga pričakovali. Tedaj je prišel mož, ki mu je bilo ime Jaír; bil je načelnik shodnice. Padel je k Jezusovim nogam in ga prosil, da bi prišel v njegovo hišo. Imel je namreč edino hčer, staro okoli dvanajst let, in ta je umirala.

Ko je Jezus šel tja, so se množice gnetle ob njem. Neka žena, ki je že dvanajst let krvavela in potrošila za zdravnike vse, kar je imela za življenje, pa je nihče ni mogel ozdraviti, se mu je približala od zadaj. Dotaknila se je roba njegove obleke in takoj nehala krvaveti. Tedaj je Jezus rekel: »Kdo je tisti, ki se me je dotaknil?« Ker so vsi zanikali, je Peter dejal: »Učenik, množice se gnetejo ob tebi in te stiskajo.« Jezus pa je rekel: »Nekdo se me je dotaknil. Opazil sem namreč, da je šla moč od mene.« Ko je žena videla, da ni ostala skrita, je drhte pristopila. Vrgla se je predenj in vpričo vsega ljudstva povedala, zakaj se ga je dotaknila in kako je v trenutku ozdravela. On pa ji je rekel: »Hči, tvoja vera te je rešila. Pojdi v miru!«

Medtem ko je še govoril, je prišel nekdo od predstojnikovih in rekel: »Tvoja hči je umrla, ne nadleguj več učitelja.« Ko je Jezus to slišal, mu je odgovoril: »Ne boj se! Samo veruj in bo rešena.« Stopil je v hišo in nikomur ni pustil, da bi šel z njim, razen Petru, Janezu in Jakobu ter očetu in materi deklice. Vsi so jokali in žalovali za njo. On pa je rekel:

»Ne jokajte, saj ni umrla, ampak spi!« Posmehovali so se mu, ker so vedeli, da je umrla. On pa jo je prijel za roko in zaklical: »Deklica, vstani!« In njen duh se je vrnil in takoj je vstala. Ukazal je, naj ji dajo jesti. Njeni starši so bili čisto iz sebe. Naročil pa jim je, naj nikomur ne povedo, kaj se je zgodilo.

Razmišljanje:

Bralec 1: Bog, naša vera je šibka in iz dneva v dan se spreminja; prosimo te, da jo izoblikujemo zrelo, sodobno in globoko. Ti si med nami in v nas, kadar trdno verujemo vate in v življenje in enako si med nami in v nas tudi, ko je naše srce toplo in z njim ne občutimo ne tvoje bližine, ne pravega smisla v svojem življenju.

Bralec 2: Ko si danes želimo trdne vere, se ti zahvaljujemo za ljudi, ki so nam oblikovali vero: za starše in za versko izkušnjo, ki smo jo prejeli v družini. Zahvaljujemo se ti za župnijsko občestvo, za oznanjevalce vere, še posebej duhovnike in za vse, ki so nas kdaj navdušili s svojo trdno in zrelo vero. Posebej ti hvala tudi za našo ministrantsko skupino, kjer skupaj iščemo in gradimo naš odnos z Bogom.

Bralec 1: Številni kristjani pred nami so bili zveste priče tvoje ljubezni. Svojo vero so živeli tako, da jih smemo častiti na oltarju. Med njimi so tudi slovenski svetniki, kot npr. bl. A. M. Slomšek, Lojze Grozde, Drinske mučenke, ... Upamo, da se jim bo kmalu pridružil še kdo od slovenskih svetniških kandidatov.

Bralec 2: Bog, hvala tudi tebi, da nam daješ vero, saj bi bilo vse naše iskanje in prizadevanje zaman. Tudi zgled ljudi, ki so nam vero posredovati, bi bil neploden, če bi ti sam ne dajal rasti veri v našem srcu. Pomagaj nam, da bomo vse storili za svojo vero in da bomo drug drugemu opora pri poglobljanju vere.

Molitev za dar vere:

Gospod, z vsem srcem te prosim,
da bi bila moja vera celovita in brez pridržkov,
tista, ki jo oznanja in iz roda v rod predaja Cerkev,
da prodira v moje misli,
v moj način presojanja Božje in človeške resničnosti.

Gospod, daj, da bo moja vera svobodna;
da sprejema odpovedovanje in dolžnosti, ki jih nosi s seboj
in da izpove bistvo moje biti:
verujem vate, Gospod.

Gospod, podari mi trdno vero,
svetlobo, ki se v preizkušnjah krepi, pa tudi pomirja in nudi počitek.
Prosim te za veselo vero, ki razveseljuje srce in usmerja v molitev,
ki posvečuje vsak trenutek življenja,
vero, ki popolnoma zaupa tebi in tvoji besedi.

Gospod, daj, da bo moja vera polna dobrih del,
da bo prijateljstvo s teboj sad ljubezni v vsem, kar delam,
v sreči in v trpljenju.
Naj bo moja vera trajno pričevanje tvoje prisotnosti
in stalna hrana za življenje v upanju.

Gospod, daj, da bo moja vera ponižna,
taka, ki ne išče temeljev v človeški modrosti,
ampak v tvoji milosti in lepoti križa,
naslonjena na moč Svetega Duha, ki deluje v tvoji Cerkvi,
ki si ji podaril materinsko priprošnjo Marije, Žene globoke vere.

Pomnoži nam vsem vero ti, ki živiš in kraljuješ vekomaj. Amen.

Skupna molitev:

Oče naš, Zdrava Marija, Slava Očetu...

Pesem: *Mnogo poti*

LETO VERE 2012
2013